O NAPOVEDIH IN PLAČEVANJU DOHODNINE

Direktor uprave za družbene prihodke v občini Ljubljana Moste-Polje je Marko Ilič. Kot prvi človek »davčne uprave« je vsekakor najpristojnejši za vrsto pojasnil in vprašanj, ki so se pojavila ob spremembah davčne zakonodaje in uvedbi novih stopenj prometnih davkov.

Davčna zakonodaja se je pravzaprav spremenila že ob koncu predlanskega leta, veljati pa je začela 1. januarja 1991.

Osnovni zakon, ki ureja obdavčevanje fizičnih oseb, je zakon o dohodnini, vendar bo ta zakon praktično začel veljati šele v tem letu, saj smo v minulem letu vse davke plačevali le akontativno, poračun pa bo narejen šele letos. Vsi, ki prejemajo kakršne koli dohodke, bodo morali do 31. marca letos napovedati svoje prihodke.

Pričakujemo, da bo v naši občini okoli **40.000 davčnih zavezancev,** od tega **10.000 upokojencev.** To bo prvo srečanje tako velikega števila občanov z davkarijo. Doslej smo se v glavnem ukvarjali z obdavčevanjem obrtnikov in nekaterimi premoženjskimi davki, zdaj pa bo obdavčen vsak občan, ki prejema kakršnekoli dohodke.

Občinske uprave za družbene prihodke se bodo v kratkem centralizirale. Kaj pa to pomeni za občino?

Ker se je odločanje o davčnem sistemu in davčni politiki preneslo na republiko, je seveda smiselno, da se tudi izvajanje prenese na isto raven. Sedanji položaj, ko so občine samo izvajalke, za vse težave pa so »krive« občinske uprave, ki so pod stalnim nadzorom davkoplačevalcev, na sámo odločanje pa nimajo možnosti vplivati, je nekoliko čuden.

Pred kratkim so se bistveno spremenili tudi prometni davki. Kako se to odraža občini Moste-Polje?

Sistem, ki smo ga sprejeli, se približuje evropskim rešitvam. To ni davek na dodatno vrednost, kot ga imajo evropske države, razen Francije in Švice, vendar je veliko preglednejši. Prej so obdavčevanje prometa s proizvodi in obdavčitev storitev urejali trije sitemski zakoni – zakon o temeljnem davku, zakon o začasnih ukrepih in zakon o posebnem ali republiškem prometnem davku. Imeli pa smo še občinske odloke, ki so urejevali obdavčevanje različnih storitev. Vse to je zdaj združeno v en sam, veliko preglednejši zakon, ki pa povečuje število davčnih zavezancev, kajti namen je bil povečati osnovo na račun znižanja stopenj. Tako se je splošna stopnja znižala, na žalost pa se je povečala obdavčitev osnovnih prehrambenih izdelkov s 3 na 5 odstotno stopnjo.

Se vam zdi, da je to prav, oziroma da imamo zdaj ustrezen davčni sistem?

Mislim, da je to pravi način, na podlagi katerega lahko dosežemo znižanje davčnih stopenj. Gledano s socialnega stališča, obdavčevanje življenjsko najnujnejših potrebščin ni sprejemljivo. Po drugi strani pa so se znižali davki za avtomobile, toda noben logičen davčni sistem ne more temeljiti na tem, da takrat ko kupiš avto, pravzaprav kupiš dva. Zgledovati se je treba po evropskih rešitvah.

Največ nejasnosti se pojavlja v zvezi z izpolnjevanjem napovedi za odmero davkov od bruto osebnih dohodkov...

Kot že rečeno, bo treba do 31. marca letos napovedati dohodke. Vsak izplačevalec je moral do konca januarja zavezancem sporočiti, kolikšna je bila njihova bruto plača, koliko so znašali prispevki za socialno varstvo in prispevki, izločeni po posebnih predpisih ter akontacije med letom plačanega davka. To so **osnove za izpolnitev obrazca,** ki ga prodajajo v večini knjigarn po **4,5 tolarja,** na njem pa je tudi **navodilo,** kako izpolniti davčno napoved.

V nekaterih časopisih so bralce pozivali, naj davčne napovedi na občinah oddajo šele zadnji dan. Bo datum oddaje napovedi bistveno vplival na čas plačila odmerjenega davka?

Da bi se rešili vrst pred našimi okenci, pozivam vse davčne zavezance, naj napovedi izpolnijo čimprej in jih tudi prinesejo na občino, kajti podatke bomo začeli vnašati, vsaj v naši občini, od zadaj.

Zakaj?

Zato, ker je štirideset tisoč ljudi prevelik obseg za našo upravo, kajti obseg zaposlenih smo v primerjavi z lanskim letom zmanjšali. Da bi se rešili vrst, želim, naj davčno napoved davčni zavezanci oddajo čimprej.

Bi lahko podrobneje opisali davčne osnove?

Osnovni viri dohodnine so osebni prejemki – plače, pokojnine, honorarji, dela po pogodbi in dohodki iz kmetijstva. Ti so v občini Lj.-Moste izredno nizki, ker temeljijo na katastrskem dohodku. So pa pri tej vrsti dohodkov problemi, ker zakon o dohodnini obdavčuje posamezne fizične osebe posebej, torej posameznega lastnika zemljišča, medtem ko smo doslej obdavčevali gospodinjstva. Tako imamo podatke zbrane po gospodinjstvih in si bodo morali davčni zavezanci po gospodinjstvih ta katastrski dohodek razdeliti. Če vemo, da je bil v minulem letu obdavčen le eden, to pomeni, da je le en davčni zavezanec imel katastrski dohodek večji kot 60.000,00 tolarjev. Naslednji vir so dohodki iz dejavnosti: sem sodijo obrtniki, in sicer vsi, kajti zdaj ni več pavšala, osnova pri njih bo samo dobiček. Podoben vir imajo tudi samostojni kulturni delavci, zasebni razvijalci, vsi, ki se ukvarjajo z domačo obrtjo, le da se njim avtomatsko upoštevajo 40-odstotni stroški. Osnova se jim zniža za normirane stroške, v osnovi za dohodnino pa se upošteva dobiček, že zmanjšan za normirane stroške. Ker zdaj davek oz. dohodnina nima več proporcionalne, ampak progresivno lestvico, se ob samem izplačilu ne ve natančno, kakšna je obdavčitev, kajti višji dohodki so bolj obdavčeni. Moramo se zavedati da je dohodnina edini davek in zdaj se bo ugotovilo, kolikšen znesek bo treba obdavčiti.

Pri napovedih za odmero dohodnine lahko vsak zavezanec uveljavlja določene olajšave. Kakšne olajšave pridejo v poštev?

Ob olajšavah za vzdrževanje družinskih članov, otrok, zakoncev, ki nimajo lastnih prihodkov, lahko znižamo osnovo do **višine 10-ih odstotkov.** Prav tako bodo olajšav deležni tisti, ki so vložili denar v nakup delnic in obveznic, internih delnic, ki so jih izplačevali v podjetjih, za deleže v zadrugah, za posodobitev stanovanj, 80 odstotkov najemnine, nakupi knjig oz. učnih pripomočkov, računalnika, članarine. Skupni znesek pa ne more preseči 10 odstotkov osnove za dohodnino. Osnova za dohodnino je bruto prejemek, zmanjšan za plačane prispevke za socialno varnost.

Pri sami napovedi **ne bo potrebno** predložiti vseh računov, za katere bodo posamezniki zahtevali olajšavo, vendar jih je treba hraniti za morebitno kontrolo.

Žal na konkretnem primeru ne moremo ponazoriti višine davka. Še zmeraj ni podatka za povprečni osebni dohodek za lanski december, ta znesek pa je osnova za določitev lestvice za dohodnino. Drugi problem pa je, da je dohodnina davek, ki se razlikuje od posameznika do posameznika. Že med letom so posamezniki plačevali različne akontacije, kdor je uveljavljal olajšavo za enega otroka, se mu je osnova že med letom zmanjšala za 10 odstotkov njegove bruto plače, pri dveh otrocih za 15 odstotkov, tako da ne moremo izračunati merodajnega zneska za vse zavezance, vendar pa bodo po naših izračunih razlike pri povprečnih dohodkih znašale okrog 5 tisoč tolarjev.

MILAN SKLEDAR

OD ZASEDANJA DO ZASEDANJA

● **Zbori občinske skupščine so na zadnjem lanskem zasedanju (18. decembra) potrdili stališča o športu v občini. Hkrati so sklenili zadržati del denarja (koliko, bo jasno, ko bosta sprejeta občinski in mestni proračun), ki so ga za šport odvajali v mestno blagajno. Namenili ga bodo za specifične naloge športa v občini. Fakulteti za šport bodo pomagali predvsem pri ureditvi lastniških in premoženjskih razmerij za potrebna nova športna igrišča.**

● **Nameravani izgradnji Narodne galerije sicer ne nasprotujejo, toda odločitev ni bila pravilno izpeljana, ker med ljubljanskimi občinami še ni bil usklajen program, niti ne to, koliko bo zanj treba odšteti.**

● **Zahtevo delegata Anteja Madjara po odstopu kadrovika v ljubljanskem izvršnem svetu pavla Kogoja (afera »direktor Lutkovnega gledališča«), in predlog, naj mestna skupščina razmisli o razrešitvi Marjana Vidmarja, je sprejel le družbeno politični zbor, ostala dva pa sta ju zavrnila.**

● **Občinska skupščina je sprejela poročilo o stanju osnovnega šolstva v občini. Delagati so se zavzeli, da bi osnovnošolcem zagotovili brezplačen obrok tople hrane. Za imenovanje predstavnikov občine v svetih teh šolskih zavodov ter za soglasja k njihovim statutom so pooblastili izvršni svet. Denar od prodaje stanovnaj, ki so last teh zavodov, se bo zbiral v njihovih posebej ustanovljenih skladih in je namenjen le za reševanje stanovanjskih stisk zaposlenih v zavodih (šolah).**

● **Sprejeli so tudi odlok o davkih občanov v letu 1992 in program dela skupščine občine za leto 1992.**

J. POGLAJEN

POVRAČILO STROŠKOV VOJAŠKIM OBVEZNIKOM

Minister za obrambo in minister za finance sta izdala pravilnik o višini povračil stroškov in načinu izplačevanja nadomestil in povračil stroškov osebam v zvezi z izvrševanjem vojaške dolžnosti in med opravljanjem drugih nalog obrambe in zaščite (Ur. l. št. 28/91), ki je začel veljati sredi decembra. Pravilnik ureja povračilo stroškov za službeno potovanje, stroškov za osebni prevoz, za prehrano-dnevnica, za prenočišče, način izplačevanja stroškov in nadomestil. Po teh merilih bodo prejemali nadomestila in povračila naborniki, vojaki, osebe v rezervni sestavi, gojenci vojaških šol v zvezi z izvrševanjem vojaške dolžnosti in državljani za opravljanje nalog obrambe in zaščite. Določbe pravilnika se smiselno uporabljajo tudi za pripadnike rezervnega sestava organov za notranje zadeve, za državljane med usposabljanjem v enotah za zveze, civilni zaščiti, službi za opazovanje in obveščanje ter operativnih reševalnih službah, kadar so klicani s pozivom pristojnega organa, in jim je bilo izdano potrdilo o udeležbi na usposabljanju.

Povračilo stroškov za prevoz, nastanitev in prehrano bodo na podlagi pisne zahteve, v 15 dneh po nastanku stroškov, izplačali: vojaška enota, zavod oziroma štab za vojaške obveznike iz svoje sestave; upravni organi, ki so vpoklicali vojaške obveznike, vojaške šole za svoje gojence; enota organa za notranje zadeve pripadnikom svojega rezervnega sestava; podjetja, zavodi ali druga organizacija za opravljanje dejanskih nalog zaščite in reševanja.

Nadomestila za čas usposabljanja se izplačujejo po izvršitvi dolžnosti oziroma mesečno za nazaj, če traja dolžnost več kot mesec. Zahtevki se predložijo v 30 dneh po izvršitvi dolžnosti pri upravnem organu za obrambne zadeve, ki vodi obveznika v evidenci. Pravilnik uvaja obrazce, ki so na voljo v knjigarnah Državne založbe Slovenije. Za vojaške obveznike, ki so v delovnem razmerju se izpolni obrazec 1, za kmete in tiste, ki samostojno opravljajo dejavnost obrazec 2, za tiste, ki nimajo dohodkov obrazec 3, za začasno brezposelne obrazec 4, za študente in tiste, ki prejemajo pokojnino pa obrazec 5.

SEKRETARIAT ZA OBRAMBO

O DENACIONALIZACIJSKIH POSTOPKIH – OBVESTILO

Skupščina Republike Slovenije je na skupni seji vseh treh zborov dne 20. 11. 1991 sprejela zakon o denacionalizaciji. Zakon je bil objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije številka 27/91 dne 29. 11. 1991 in je začel veljati 7. 12. 1991.

Postopek za denacionalizacijo se začne na podlagi zahteve, ki jo lahko vloži upravičenec ali njegov pravni naslednik.

Po določilu 62. člena Zakona o denacionalizaciji in 14. člena Navodila za poslovanje v zvezi z zahtevami za denacionalizacijo (Ur. l. RS. št. 32/91) mora **zahteva za denacionalizacijo vsebovati:**

1) **podatke o vlagatelju – upravičencu:**
a) za fizične osebe:
– ime in priimek vlagatelja – upravičenca,
– rojstne podatke in stalno prebivališče,
– enotno matično številko občana,
b) za pravne osebe:
– ime in sedež pravne osebe,
– ime in priimek odgovorne osebe,

2) **podatke o zavezancu:** (zavezanec za vrnitev stvari je pravna oseba, v katere premoženju so stvari, ki se po tem zakonu vračajo upravičencem)
– podatke o firmi, imenu in sedežu podjetja,
– matično številko (če zavezanec ni družbenopolitična skupnost)
– eventualna drugačna označitev zavezanca;

3) **podatke o premoženju, na katero se zahteva nanaša:**
a) vrsta premoženja
– premične stvari
– kmetijska zemljišča
– gozdovi
– stavbna zemljišča
– stanovanjske hiše
– stanovanja
– poslovni prostori
– podjetja
– kapitalski delež osebnih in kapitalskih družb ter delež premoženja upravičenca v taki družbi,
b) podatki o firmi in sedežu podjetja oziroma osebne ali kapitalske družbe s podatki o bilanci stanja ob podržavljenju (ti podatki se nanašajo na zahtevke za denacionalizacijo, ko gre za premoženje iz 8 in 9 alineje pod točko 3a)
c) morebitne podatke o tem, na območju katere občine se nahaja premoženje in kdo z njim razpolaga.

4) **podatke o pravnem temelju podržavljenja;**
– v zahtevi je potrebno navesti predpis oziroma način, po katerem je bilo premoženje podržavljeno (zakon, odločba, sklep sodišča oziroma drug pravni temelj)

5) **podatke o pravnem temelju pravice do vrnitve;**

6) **podatke o tem, v kateri obliki se zahteva vrnitev premoženja**
– vrnitev stvari ali podjetja v last in posest
– vrnitev lastninske pravice na stvareh ali podjetju
– vrnitev lastninskega deleža na stvareh ali podjetju
– vrnitev nadomestne nepremičnine
– odškodnino v obliki obveznic Slovenskega odškodninskega sklada, delnic v lasti Republike Slovenije, priznanic Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije ali v denarju
– vrnitev podjetja v last in posest in plačilo odškodnine

7) **V primeru, da vlagajo zahtevo za denacionalizacijo pravni nasledniki upravičenca, je potrebno navesti oziroma priložiti:**
– izpisek iz mrliške matične knjige ali akt o razglasitvi pogrešanca za mrtvega
– zadnje stalno prebivališče upravičenca
– priložiti listino, iz katere je razvidno, da je pravno nasledstvo vlagatelja po upravičencu verjetno izkazano (sorodstveno razmerje do upravičenca – rojstni list oziroma listina iz katere je razvidno, da je bil že določen za dediča po upravičencu)
– navesti osebe, ki so poleg vlagatelja pravni nasledniki upravičenca

8) **ime pooblaščenca,** ki bo pred pristojnim organom zastopal interese vlagatelja zahteve, če ta nima stalnega prebivališča na območju Republike Slovenije;

Poleg podatkov, navedenih v točkah od 1 do 8 je potrebno zahtevi za denacionalizacijo **priložiti še naslednje listine:**

9) upravni ali drugi akt, ki je bil podlaga za podržavljenje premoženja ali navedbo uradnega glasila, v katerem je bil objavljen akt, na podlagi katerega je bilo premoženje podržavljeno.

10) potrdilo o vpisu upravičenca v evidenco o državljanstvu (upravičenec je fizična oseba, ki ji je bilo premoženje podržavljeno);

11) pooblastilo osebe, ki bo pred pristojnim organom zastopala interese vlagatelja zahteve, če ta nima stalnega prebivališča na območju Republike Slovenije.

Če se zahteva za denacionalizacijo nanaša na nepremičnino, je potrebno priložiti tudi:

12) zemljiškoknjižni izpisek z vsemi vpisi in izbrisi v zemljiškoknjižnih vložkih, v katerih so bile vpisane podržavljene nepremičnine od 15. 5. 1945 dalje do vložitve zahteve ali overjeno fotokopijo zemljiškoknjižnega vložka s temi podatki;

11) zemljiškokatastrske podatke o legi, površini in vrsti rabe parcel po stanju v času podržavljenja;

Po 54. členu zakona o denacionalizaciji bodo o zahtevah na prvi stopnji odločali naslednji upravni organi:

– o denacionalizaciji kmetijskih zemljišč, gozdov in kmetijskih gospodarstev **občinski upravni organi, pristojni za kmetijstvo;**

– o denacionalizaciji zasebnih gospodarskih podjetij **občinski upravni organi, pristojni za gospodarstvo;**

– o denacionalizaciji stanovanjskih hiš, stanovanj, poslovnih stavb, poslovnih prostorov in stavbnih zemljišč **občinski upravni organi, pristojni za stanovanjske in komunalne zadeve;**

– o denacionalizaciji premoženja bank, zavarovalnic in drugih finančnih organizacij **Ministrstvo za finance;**

– o denacionalizaciji premičnih oziroma nepremičnih stvari, če so ti predmeti kulturne, zgodovinske ali umetniške vrednosti **Ministrstvo za kulturo;**

– o denacionalizaciji premoženja, podržavljenega na podlagi pravnega posla, sklenjenega zaradi grožnje, sile, zvijače državnega organa oziroma predstavnika oblasti **temeljna sodišča v nepravdnem postopku.**

Zahtevo za denacionalizacijo lahko vložite v roku **18 mesecev po uveljavitvi zakona o denacionalizaciji** pri enem od prej naštetih upravnih organov oziroma pri sodišču, če gre za denacionalizacijo v smislu zadnje alineje prejšnjega odstavka.

Izvršni svet občine Ljubljana Moste-Polje je za izvajanje zakonskih določil imenoval dve komisiji in sicer: Komisijo za vodenje postopkov denacionalizacijskih zasebnih gospodarskih podjetij v okviru Sekretariata za gospodarstvo in družbene dejavnosti ter skupno Komisijo Sekretariata za kmetijstvo in Sekretariata za občo upravo in razvoj KS za vodenje vseh drugih postopkov vračila nepremičnega premoženja.

Vse informacije v zvezi z zahtevki za vračilo premoženja lahko dobijo stranke ob vseh uradnih dnevih upravnih organov, še posebej pa bo organizirana informacijska služba **ob sredah med 15. in 17. uro v sobi št. 86 ali na tel. št. 101-244 int. 239.** Stranke lahko dobijo tudi pisne informacije oz. navodila za vložitev zahtevkov v sprejemni pisarni vsak dan med 7.30 in 15.00 uro.

VESNA MIŠIČ